Marjaana Seppinen

Maa- ja metsätalousvaliokunta

Kuuleminen 21.5.2024

Kuntaliiton lausunto E 28/2024 vp Valtioneuvoston selvitys: Ilmastoriskien hallinta ihmisten ja hyvinvoinnin suojelemiseksi

Kuntaliitto kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto valtioneuvoston selvitykseen E 28/2024 vp koskien ilmastoriskien hallintaa ihmisten ja hyvinvoinnin suojelemiseksi. Pidämme asiaa tärkeänä ja korostamme lausunnossamme alueellisten ja paikallisten erityispiirteiden huomioimisen tärkeyttä, sekä paikallisten ja alueellisten toimijoiden tukemista ilmastoriskeihin varautumisessa. Tämä on merkittävää, koska ilmastoriskit ja ilmastonmuutoksen vaikutukset kohdataan usein paikallisella tasolla.

Paikallinen ja alueellinen taso ilmastonmuutokseen sopeutumisen ja ilmastoriskeihin varautumisen keskiössä

Kuntien lakisääteisten tehtävien lisäksi kunnilla on velvollisuus edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa, sekä valmiuslain nojalla varautua poikkeusoloihin ja huolehtia niiden aikana monista kriittisistä arjen palveluista. Ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja ilmastoriskien paikallistason hallinta ovat näin ollen kuntien toiminnan ytimessä. Kuntien riskienhallintatoimissa oleellista on erityisesti vesihuolto ja vesienhallinta varsinkin rakennetussa ympäristössä.

Kuten valtioneuvoston selvityksessä todetaan, ilmastonmuutoksen vaikutukset näkyvät eri tavoin jäsenvaltioissa ja yhteiskunnan eri sektoreilla. Ilmastoriskien realisoitumisella on kauaskantoisia taloudellisia, sosiaalisia, kulttuurisia ja ekologisia vaikutuksia. Joillain toimialoilla, kuten maa- ja metsätaloudessa sekä energiasektorilla ennakoiva ilmastoriskien hallinta on edellytys ilmastonmuutoksen hillintään kohdistuvien toimien onnistumiselle pitkällä aikavälillä, kuten valtionneuvoston selvityksestä käy ilmi. Kuntaliitto pitää ennakoivaa ilmastoriskien hallintaa ja paikallistason toimijoiden tukemista muutoksessa tärkeänä, koska riskit usein kohdistuvat paikallistason toimijoihin. Varautumisen kustannukset toteutuvat niin ikään usein paikallistasolla, jossa toimenpiteet tehdään.

Kuntaliitto korostaa, että jäsenvaltioiden erityispiirteiden huomioimisen lisäksi on tärkeää huomioida alueellisen ja paikallisen tason erityispiirteet. Ilmastoriskien hallinta paikallistasolla vaatii hyvää paikallistuntemusta ja mahdollisuutta huomioida paikalliset olosuhteet kokonaisvaltaisesti. Sopeutumista koskevassa päätöksenteossa tulisi huomioida, että sama ratkaisu ei

CC BY

Suomen Kuntaliitto
www.kuntaliitto.fi
etunimi.sukunimi@kuntaliitto.fi

Finlands Kommunförbund
www.kommunforbundet.fi
fornamn.efternamn@kommunforbundet.fi

toimi kaikkialla. Sen vuoksi on keskeistä, että päätösvalta käytännön toimenpiteistä pysyy paikallistasolla.

Kuntaliitto on samaa mieltä siitä, että ilmastonmuutokseen sopeutumiseen liittyvää tieto- ja osaamispohjaa tulee kehittää sekä julkisella että yksityisellä sektorilla kaikilla tasoilla parasta käytettävissä olevaa tieteellistä tietoa hyödyntäen. Riskienhallinnan toimenpiteiden priorisoimiseksi olisi tärkeää laatia koko EU-tason kattava riskinarviointi, ja sen perusteella sopeutumista ja häiriönsietokykyä koskeva arviointi. Kuntaliitto pitää tärkeänä myös kuntatason riskinarvioinnin tekemistä. Myös Euroopan laajuisen liikenneverkon, ml. kaupunkisolmukohdat, sopeutumistarpeiden ja investointiprioriteettien selvittäminen on olennaista.

Kuntaliiton mielestä tulisi huolehtia siitä, että kansallisen ja paikallisen tason toimijoille jaetaan ajantasaista ja laadukasta tietoa ilmastoriskeihin varautumisesta ja haavoittuvuuksien vähentämisestä. On tärkeää tukea kansallisia ja paikallisia toimijoita varautumaan ilmastoriskeihin suunnitelmallisesti, sillä ilmastoriskien vaikutukset kohdataan usein paikallistasolla.

SUOMEN KUNTALIITTO

Marjaana Seppinen
suunnittelija